

فهرست مطالب

پیشگفتار	۹
فصل اول: کلیات	۱۱
بخش اول: کلیات تحقیق	۱۳
بند اول: طرح مسأله	۱۳
بند دوم: اهمیت موضوع	۱۶
بخش دوم: مفاهیم و اصطلاحات	۱۸
بند اول: وزیر و وزارتخانه	۱۸
بند دوم: پارلمان	۲۰
بند سوم: رژیمهای سیاسی	۲۲
بند چهارم: مسئولیت سیاسی وزرا	۲۳
فصل دوم: نظارت سیاسی (الزام وزرا به پاسخگویی در مقابل پارلمان)	۲۵
بخش اول: سیر تحول تاریخی	۲۹
بند اول: مفهوم حاکمیت (مرکز تولید اقتدار)	۲۹
بند دوم: منشاء حاکمیت	۳۱
الف: حاکمیت با منشاء الهی (تئوکراتیک)	۳۱
ب: حاکمیت با منشاء انسانی (دموکراتیک)	۳۶
بند سوم: تحولات سیاسی بریتانیا و تأثیر آن در مسئولیت سیاسی وزرا	۳۹
بخش دوم: چارچوب نظری	۴۱
بند اول: پاسخگویی سیاسی وزرا و تفاوت آن با انواع دیگر پاسخگویی	۴۲
الف: پاسخگویی سیاسی وزرا	۴۳
ب: سایر موارد پاسخگویی وزراء	۴۴
۱- پاسخگویی عمومی وزراء	۴۴
۲- پاسخگویی مالی وزراء	۴۴
۳- پاسخگویی قضایی وزراء	۴۵
۴- پاسخگویی اداری (انضباطی) وزراء	۴۵
ج- تفاوتها	۴۷

۶ □ بررسی حقوقی و تطبیقی مسئولیت سیاسی وزیران

- بند دوم: اصول حاکم بر نظارت سیاسی ۴۸
- الف: اصل حاکمیت قانون و رعایت اصول قانون اساسی ۴۸
- ب: اصل تفکیک مفهوم نظارت از دخالت ۴۹
- ج: ماهیت «پسینی» نظارت سیاسی ۴۹
- د: اصل عدم صلاحیت در حوزه حقوق عمومی ۴۹
- ه: اصل تفسیر مضیق و محدود اصول قانون اساسی ۵۰
- ز: اصل پاسخگویی در خدمت اصل حاکمیت قانون و دولت کارآمد ۵۰
- بند سوم: الزامات نظارت سیاسی ۵۱
- الف: مصونیت پارلمان ۵۱
- ب: استقلال پارلمان ۵۲
- ج: سایر موارد ۵۴
- بند چهارم: پاسخگویی وزرا و برخی از مفاهیم بنیادین حقوق عمومی ۵۴
- الف: دموکراسی ۵۶
- ب: تفکیک قوا ۶۰
- ج: حکمرانی خوب (Good Governance) ۶۳
- بخش سوم: بررسی موضوع در رژیمهای سیاسی ۶۸
- بند اول: نظامهای ریاستی ۶۹
- الف: جایگاه وزراء ۷۱
- ب: شیوه نظارت سیاسی پارلمانی ۷۲
- بند دوم: نظامهای پارلمانی و نظامهای مختلط ۷۳
- الف: نظامهای پارلمانی ۷۳
- ۱- جایگاه وزراء ۷۴
- ۲- تحقق مسئولیت سیاسی وزرا در برابر پارلمان در مفهوم کامل ۷۵
- ۳- توازن قوا ۷۷
- ب: نظامهای مختلط ۷۹
- بند سوم: نظامهای اقتدارگرا ۷۹
- بخش چهارم: الزام وزراء به پاسخگویی در نظام حقوقی ایران ۸۳
- بند اول: قانون اساسی مشروطه و مسئله پاسخگویی ۸۴
- بند دوم: مبانی فقهی پاسخگویی ۹۱
- بند سوم: الزام وزراء به پاسخگویی در قبال مجلس در جمهوری اسلامی ایران ۹۹
- الف: موقعیت وزراء ۱۰۳

فهرست مطالب □ ۷

- ب: مجلس و نظارت تام سیاسی بر وزرا ۱۰۶
ج: تعادل قوا ۱۱۱

فصل سوم: سازوکارهای الزام وزرا به پاسخگویی در مقابل پارلمان

- ۱۱۷..... (ضمانت اجراها)
بخش اول: بررسی مسئله در انواع رژیم های مبتنی بر تفکیک قوا ۱۲۳
بند اول: تفکیک مطلق قوا ۱۲۳
بند دوم: تفکیک نسبی قوا ۱۲۹
الف: بررسی ابزارهای اعمال نظارت سیاسی ۱۳۰
۱- بحث و مذاکره عمومی ۱۳۰
۲- تذکر ۱۳۱
۳- سؤال ۱۳۱
۴- استیضاح ۱۳۲
۵- تحقیق و تفحص (بررسی های پارلمانی) ۱۳۴
۶- دادستان های پارلمانی ۱۳۵
ب: بررسی مصدافی ۱۳۶
۱- انگلستان ۱۳۶
۲- فرانسه ۱۴۰
بخش دوم: بررسی موضوع در نظام حکومتی جمهوری اسلامی ۱۴۵
بند اول: امکان نقد سیاسی کارکرد وزرا توسط نمایندگان مجلس ۱۴۵
الف: نطق پیش از دستور ۱۴۷
ب: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی ۱۴۹
ج: عضویت در کمیسیون ها و هیأت های نظارت ۱۵۱
د: وب سایت رسمی مجلس شورای اسلامی ۱۵۳
بند دوم: مکانیسم های دارای آثار غیرمستقیم (خفیف) ۱۵۴
الف: تذکر ۱۵۴
ب: سؤال ۱۵۶
ج: نظارت بر اجرای قانون ۱۶۱
د: تحقیق و تفحص ۱۶۲
هـ: تظلم سیاسی مردم از وزارتخانه ها به مجلس (اصل ۹۰) ۱۶۴
بند سوم: ساز و کار کنترل سیاسی شدید (استیضاح) ۱۶۸

۸ □ بررسی حقوقی و تطبیقی مسئولیت سیاسی وزیران

- الف: استیضاح وزیر ۱۶۹
- ب: استیضاح هیأت وزیران ۱۷۴
- بخش سوم: مهمترین چالشهای فراروی کارکردهای نظارتی مجلس شورای اسلامی ۱۷۹
- بخش چهارم: بررسی تطبیقی ۱۹۷
- بند اول: وجوه اشتراک ۱۹۸
- بند دوم: وجوه افتراق ۲۰۳
- نتیجه گیری و پیشنهادات ۲۰۷
- منابع و مأخذ ۲۱۳